

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-11-14
Besvaras senast
2025-11-26 kl. 12.00

Till klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari (L)

2025/26:199 Samhällsstrategi för sanering av PFAS

Sedan omkring 1950 har varianter av PFAS, för närvarande flera tusen, använts i ett stort antal produkter i världen. PFAS är ett samlingsnamn för en grupp svårnedbrytbara kemikalier som används inom många områden. Från början var det främst avsett för impregnering av textilier och så kallade non-stick-beläggningar i köksutrustning. PFAS återfinns också i produkter som allväderskläder, matvaruförpackningar, smink, bilvax, skidvalla och impregneringsprodukter. PFAS har också ingått, och ingår fortfarande, i de flesta så kallade B-skum, det vill säga släckskum avsett för petroleumbränder. Dessa används som tillåtet släckmedel vid bland annat civila och militära flygplatser, inom kommunal räddningstjänst och i fasta släckanläggningar i industrin. Troligtvis är problematiken med PFAS-förorenade områden omfattande.

Då problematiken med PFAS till stora delar uppmärksammades först efter att den stora inventeringssatsningen mellan åren 1999 och 2015 avslutades är, enligt Naturvårdsverket, sannolikt många potentiella områden med PFAS-förorening inte registrerade i EBH-stödet, som är länsstyrelsernas nationella databas över potentiellt och konstaterat förorenade områden. Enligt Naturvårdsverket finns i dag mer än 90 000 förorenade områden.

På senare tid har PFAS-problematiken i anslutning till och omkring Försvarsmaktens anläggningar uppmärksammats i medierna. Även om andra mindre aktörer har varit bidragande i utsläppen av PFAS och det finns ett solidariskt betalningsansvar för sanering av förorenade områden har, enligt uppgifter, många gånger Försvarsmakten fått stå för hela kostnaden, då det varit enklare att kräva detta av en större myndighet.

Detta gör att försvarets budget, som främst är till för att rusta upp vår försvarsförmåga, dräneras på pengar för saneringskostnader. Här kan man kanske fundera på om inte en statlig fond för sanering borde vara en bättre lösning.

Försvarsmakten efterfrågar också en samhällsstrategi för deponimassor, forskning, teknik med mera för att komma till rätta med PFAS-problematiken.

Av denna anledning vill jag fråga klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari:

Finns det planer på att ta fram en samhällsstrategi enligt ovan, eller vilka andra åtgärder vidtar ministern med anledning av PFAS-problematiken?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann